

- Завершити перепрофілювання господарств і ферм на спеціалізоване м'ясне скотарство в західному регіоні України, забрудненому радіонуклідами.

Бібліографічний список

1. Годівля худоби при інтенсивному виробництві яловичини /Кандиба В.М., Маменко О.М., Коняга В.М., Янко Т.С. //Тваринництво України. -№10. – 1996. – С. 22-24.
2. Коняга В.М. Технологічні параметри годівлі м'ясної худоби при інтенсивному вирощуванні в умовах Полісся України //НТБ.- №76.- 2000. – Х.: ІТ УААН.- С. 29-34.
3. Кандиба В.М., Коняга В.М., Янко Т.С. Система інтенсивного енерго- та ресурсозберігаючого ведення м'ясного скотарства в Поліссі України на базі волинської м'ясної породи: Наук. метод. посібник. – Х.: ІТ УААН. - 2005.- 111 с.
4. Премікс для молодняку великої рогатої худоби м'ясних порід: А.С. №97084295. Коняга В.М., Кандиба В.М., Маменко О.М.- 1998.– К.: Держпатент України.

ПРИОРИТЕТНЫЕ НАПРАВЛЕНИЯ РАЗВИТИЯ И ПОВЫШЕНИЕ ЭФФЕКТИВНОСТИ МЯСНОГО СКОТОВОДСТВА В УКРАИНЕ

В. М. Коняга, Институт животноводства УААН

Т.С. Янко, Волинский институт АПК

В статье приведены материалы приоритетных направлений развития мясного скотоводства в Украине, которые базируются на основе стабильного интенсивного кормопроизводства и полноценного кормления скота. В сравнении с экстенсивным ведением мясного скотоводства реализация разработанных приоритетных направлений обеспечит высокоэффективное, рентабельное использование мясного скота.

THE MAIN TRENDS OF DEVELOPMENT OF BEEF HUSBANDRY IN UKRAINE & THEIR IMPACT ON MEAT PRODUCTION BOOST

Konyaga V., The institute of animal science, UAAS

Yanko T., Volyn institute of agricultural production

This article highlights the scientific stuff on the main trends of development of beef husbandry in Ukraine. Intensive forage production & high feeding were applied to up beef manufacture. New-developed methods of beef husbandry keeping imply high-efficient, labor saving techniques application to increase meat production compared with the extensive methods of livestock management.

УДК 636.32 /38.082

КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ ВІВЧАРСЬКОЇ ПРОДУКЦІЇ

(оглядова)

Н.О. Косова, І.А. Помітун

Інститут тваринництва УААН

Висвітлено причини різкого скорочення чисельності поголів'я та обсягів виробництва продукції вівчарства, визначено напрями наукових розробок на перспективу, надаються рекомендації щодо застосування та впровадження результатів НДР у нових ринкових відносинах.

вівці, порода, полварс, баранина, бринза, галузь, конкурентоспроможність, молоко, прекос, вовна, продукція

Вівчарство залишається важливою галуззю народногосподарського комплексу. Вівці за оплатою корму та кількістю одержуваної різноманітної продукції на одиницю затрачених кормів не поступаються великій рогатій худобі, а за вовновою продуктивністю - не мають аналогів серед тварин інших видів. Першорядне значення надається дефіцитній незамінній сировині (вовні, овчинам,

смушкам) для текстильної, хутрової та шкіряної промисловості. Тепер не менш важливими є продукти харчування: баранина, молоко, молочні продукти (бринза, сири, масло) тощо.

Нині вітчизняне вівчарство має досить широкий спектр генофондних порід, які здатні задовольнити практично всі зазначені вимоги.

Економічні та соціальні умови останнього десятиріччя призвели до того, що галузь зазнала значних втрат, різко скоротилась чисельність поголів'я овець та обсяги виробництва продукції вівчарства у цілому в Україні, так зокрема по породі прекос. У структурі виробленої продукції вівчарства суттєво зросла частка дрібних приватних та присадибних господарств.

Велику негативну роль у спаді виробництва вівчарської продукції в Україні відіграє диспаритет цін між промисловою продукцією, що використовується в галузі та цінами на вовну й баранину. Вівчарська продукція стає неконкурентоспроможною, її невигідно стало виробляти. У результаті відсутня мотивація до праці у цій галузі, спостерігається відплив кваліфікованих кадрів.

Незважаючи на це, велике різноманіття продукції, у поєднанні з доброю адапційною здатністю овець, забезпечує вівчарству широке розповсюдження в Україні.

Особливо це стало актуальним у період нових ринкових відносин, які привели до зміни структури власності. Поставлено питання конкурентоспроможності галузі.

Провідним залишається тонкорунне вівчарство, яке постачає найбільш цінну мериносову вовну і займає у структурі поголів'я більше 70 %. Чільне місце серед тонкорунних порід займає порода прекос.

Сучасне стадо породи прекос представлене новим внутріпородним типом, апробованим і затвердженим у 1995 році у племзаводах “Степок”, “Іллічівка” та д/г “Чувиріно” ІТ УААН, який включає заводський тип і 4 лінії. Провідна роль у створенні нового типу належить саме цим господарствам. Вони визнані основними племінними репродукторами нового селекційного досягнення у тонкорунному м'ясо-вовновому вівчарстві.

Позитивною якістю овець новоствореного типу, який створено на основі відтворювального схрещування вівцематок породи прекос із баранами австралійських порід (меринос, полварс, корідель), є визначна пристосованість до умов інтенсивного землеробства. При добрій вовновій продуктивності вівцематки поєднують гарні материнські якості із задовільною плодючістю, середньодобовим приростом молодняку до відлучення у межах від 300 до 350 г.

За основними показниками продуктивності вівці внутріпородного типу переважають материнську породу прекос. Середня жива маса у баранів-плідників досягає 114 кг, ремонтних баранців – 83,9 кг, у вівцематок і ярок – 64,1 та 55,2 кг. Від овець нового типу одержано на 19,5 % і 12,5 % більше настригу митої вовни в порівнянні з чистопородним прекосом. Незначне зниження їх живої маси компенсоване інтенсивністю росту у віці до 12-15 місяців. Більше третини цих вівцематок і всі плідники мають білий колір жиропоту, вихід митого волокна збільшено на 6-7 %.

На сьогодні провідні стада з розведення м'ясо-вовнової породи прекос - д/г “Гонтарівка” ІТ УААН Вовчанського та АТ “Агрофірма ім. 8 Березня” Куп'янського районів Харківської області, які у повному складі були переведені із племзаводів “Степок”, “Іллічівка” та “Чувиріно” у зв'язку з припиненням їх існування.

Роботу з генофондним стадом полварс, створеного на основі розведення овець, які надійшли з Австралії, проводили упродовж 20 років. Відпрацьовувались методи селекції, що забезпечують збереження генофонду чистопородним розведенням із застосуванням 5 генеалогічних мікроліній і 19 родин та різних ступенів інбридингу, а також поглинального схрещування з породою прекос.

Стадо полварсів у д/г “Гонтарівка” ІТ УААН є єдиним в Україні і в межах СНД репродуктором. Загальна чисельність – 120 дорослих маток та 15 плідників. Середній настриг на 1 голову по стаду становить 3,6-3,9 кг митої вовни з виходом митого волокна – 63,7 %.

У процесі роботи зі стадом полварсів утворено лінійно-родинну структуру, яка забезпечує неоднорідність стада за окремими продуктивними і адаптивними ознаками.

У сучасних умовах такі важливі селекційні ознаки, як скоростиглість, інтенсивний розвиток, рання статеві і господарська зрілість, плодючість овець, молочність, значною мірою визначають конкурентоспроможність вівчарства. Актуальним залишається виробництво різноманітної продукції: вовнової, м'ясної і молочної.

На цей час у світі вже сформувалися основні вимоги щодо якості баранини та індустрія відгодівлі молодняку. Виробництво баранини висувається на передній план, як важливий елемент беззбитковості галузі у ринковій економіці. На сьогодні у породі прекос виведені лінії з підвищеною скоростиглістю у молодому віці, які забезпечують отримання середньодобових приростів на рівні 250 - 300 г. Удосконалення цих ліній триває.

З позиції селекції, для підвищення плодючості овець, у першу чергу заслуговує на увагу відбір для ремонту маточної частини стада із числа двієнь при першому або двох перших ягніннях. Поряд з цим, селекція повинна передбачати: ранню статеву зрілість (прояв першої охоти) високу запліднюваність у будь-який період сезону року, враховувати період лактації; народження двієнь у кожную суягність; високу життєздатність ягнят; добрі материнські якості маток; період репродуктивного використання маток повинен бути не менше 5-6 років.

Одним із резервів збільшення виробництва продукції вівчарства є овече молоко. Овече молоко з давніх часів використовують як цінний харчовий продукт. Воно містить усі необхідні для організму людини поживні речовини у легко перетравній і засвоюваній формі. Один кілограм овечого молока задовольняє добову потребу у жиру, протеїну, вітамінах, наполовину в енергії і майже в усіх мінеральних речовинах, а за вмістом сухої речовини, жиру й білка значно перевищує коров'яче. Овече молоко містить велику кількість казеїну, альбумінів і глобулінів, які є основними компонентами для виробництва сирів. Краще засвоюється в організмі людини, при згодовуванні грудним дітям дає кращі результати ніж коров'яче.

Не дивлячись на цінність овечого молока та велику кількість вироблених продуктів, воно не має такого товарного значення як молоко корів і навіть кіз і є побічним продуктом. Основне його призначення – це випоювання ягнятам у перші місяці життя. Але, практика зарубіжних країн вказує на виробництво великого об'єму овечого молока через його цінність. Найбільша кількість молока виробляється в Терції, Франції, Італії та ін.

На основі вивчення питань економіки виробництва овечого молока встановлено, що навіть часткове доїння овець, підвищує продуктивність галузі від 15 до 20 %. При організації доїння від однієї вівцематки можна одержати відгодо-

ване 7-8-місячне ягня живою масою від 35 до 40 кг та 6,5 кг бринзи. Загальна кількість білків і жирів у м'ясі ягняти і бринзі, одержаної від цієї вівці за рік, перевищує на 75 % їх вміст у порівнянні з тим, коли вирощується лише одне ягня.

На сьогодні при задовільних умовах годівлі і утримання можна доїти близько 60 % маток усіх порід в Україні. Стимулом у розвитку молочного вівчарства може стати використання машинного доїння овець, яке звільнить вівчаря від трудомісткого процесу - ручного доїння.

На сьогодні Інститутом тваринництва УААН уперше в Україні розроблено стандарт з машинного доїння овець, який знаходиться на затвердженні.

На перспективу селекційно-племінна робота з породою прекос буде направлена на формування нової селекційно-генетичної структури у породі з підвищеним рівнем якості вовни, інтенсивності росту, скоростиглості, плодючості і молочності.

Племінна справа з породою прекос і полварс у господарствах проводиться під керівництвом наукових співробітників Інституту тваринництва УААН, основана на чітких наукових розробках із прогнозуванням на довгий строк. Однією із головних умов інтенсивного розвитку вівчарства племзаводів є впровадження сучасних досягнень науки в селекції в поєднанні з технологічними рішеннями основних виробничих процесів у відповідності до сучасних економічних умов.

КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТЬ ОВЦЕВОДЧЕСКОЙ ПРОДУКЦИИ

Н.А. Косова, И.А. Помитун., Институт животноводства УААН

Освещены причины резкого сокращения численности поголовья и объема производства продукции овцеводства, определены направления научных разработок на перспективу, представлены рекомендации к использованию НИР в новых рыночных условиях.

COMPETITIVENESS OF SHEEP PRODUCTION

N.O.Kosova, I.A.Pomitun, Institute of animal science UAAS

The reasons of sharp reduction of number sheep's and volumes of sheep production are covered, the directions of scientific development on prospect are determined. The recommendations for use and introduction of results of research works in the new market relations are given

УДК 636.22/.28

ВИКОРИСТАННЯ ЛІНІЙНОЇ ОЦІНКИ БУДОВИ ТІЛА КОРІВ-ПЕРВІСТОК РІЗНИХ ПОРІД ПРИ ДОБОРІ ЗА ПРОДУКТИВНИМИ ТА ТЕХНОЛОГІЧНИМИ ОЗНАКАМИ

Г.П. Котенджи, О.В. Свердліков, І.В. Левченко

Сумський національний аграрний університет

Наведена характеристика корів-первісток різних порід Сумської області за продуктивними і технологічними ознаками, лінійною оцінкою екстер'єру.

порода, тип, вим'я, лінійна оцінка, тип будови тіла

Вирішення проблеми виробництва тваринницької продукції зумовлено, з одного боку, умовами годівлі, утримання та експлуатації тварин, з іншого – генетичними факторами, кінцевою метою яких є удосконалення племінних і продуктивних якостей тварин. Удосконалення порід Сумщини здійснюється методами великомасштабної селекції та через створення нових конкурентоспроможних порід і типів тварин.